

Треба відмітити, що формально спеціальної «прискореної» процедури вступу до НАТО не існує. Однак, якщо керівництво альянсу та лідери держав, що входять до нього, дійсно хочуть швидкого вступу до організації нової країни, то можуть прийняти політичне рішення про пришвидшення цього процесу.

Дестабілізуючий вплив на процеси входження України до євроатлантичного безпекового простору створює зовнішньополітична діяльність Російської Федерації, що спрямована на «повернення» Української держави у зону російського геополітичного впливу. Однак героїчна позиція українців у напрямку відстоювання своїх прав на незалежність та самостійний вибір своїх внутрішніх та зовнішніх пріоритетів кардинально відновили позиції держави на міжнародній арені в якості лідера в системі забезпечення міжнародної безпеки. Національний парламент був і залишається важливим суб'єктом вироблення та втілення в життя євроатлантичної політики України, метою якої є набуття членства в Організації Північноатлантичного договору.

Події, що сталися у 2014 році в Українській державі (анексія Криму Росією, окупація Донбасу, збройний конфлікт на Сході України), а згодом повномасштабне вторгнення Росії в Україну (2022), російсько-українська війна, докорінно змінили безпекову ситуацію в Україні й світі. Україна й світ вимагають проведення оновленої політики національної безпеки, згідно сучасних агресій та загрози з боку окремих держав.

УДК 351

Гололобов С. М.,
канд. наук з держ.упр., доцент,
кафедра івент-менеджменту та соціальних комунікацій,
Навчально-науковий інститут
публічного управління та адміністрування,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна,
Відокремлений підрозділ
«Миколаївська філія Київського національного університету
культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

СТРУКТУРНО-СМИСЛОВИЙ ЗМІСТ ПОНЯТЬ: «КУЛЬТУРА», «ПОЛІТИКА», «ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ КУЛЬТУРИ»

20-ті роки XXI століття стали новим етапом національного державотворення, що ознаменований стадією чергового переходу українського суспільства на якісно новий рівень. Сучасні дослідження у сфері синергетики свідчать про те, що саме перехідні періоди мають

особливе значення для розвитку складних систем, до низки яких належить вітчизняна сфера культури. У зв'язку із цим, зростає актуальність не лише якості державної політики у сфері культури, що має безпосереднє відношення до регулювання соціокультурного життя країни, а й розробки теоретико-методологічних засад формування та реалізації державної політики у сфері культури що відповідають логіці і тенденціям сучасного етапу національного державотворення та становлення українського суспільства.

Розгляд зазначеної проблематики виявляє цілу палітру ідей та умовний універсум підходів, що характеризують тріаду базових дефініцій дослідження: культура, політика, державна політика у сфері культури.

У сучасній літературі нараховується майже тисяча різноманітних визначень поняття «культура». Важливим є виявлення у наявних варіаціях того загального і константного, яке і може слугувати основою інтегрального її розуміння. Під *культурою* ми розуміємо і специфічно людський, надбіологічно вироблений «спосіб діяльності»; і історично визначений рівень розвитку суспільства, творчих сил та здібностей людини, виражений у типах і формах організації життя та діяльності людей, у їх взаємовідносинах, а також у створюваних ними матеріальних та духовних цінностях; і сукупність матеріального і духовного надбання певної людської спільноти (етносу, нації), нагромадженого, закріпленого і збагаченого протягом тривалого періоду, що передається від покоління до покоління, включає всі види мистецтва, культурну спадщину, культурні цінності, науку, освіту та відображає рівень розвитку цієї спільноти.

Беручи до уваги існуючі підходи до визначення поняття «політика», на нашу думку *політика* визначається як мистецтво гармонійного поєднання цілей та засобів, ризиків та ресурсів при подоланні опору у процесі досягнення та використання влади. Дане визначення, по-перше, звертає увагу на принципово підприємницький характер політичної діяльності. Його фіксує термін «мистецтво», який, означаючи перевершуючий ступінь, високу якість будь-якої діяльності, наголошує на залежності результату від особливостей особистості виконавця, його підготовленості та індивідуальної техніки ведення справ. По-друге, визначення фіксує найважливішу умову ефективності політики – «гармонію цілей та засобів, ризиків та ресурсів». У даному випадку «гармонія», будучи поняттям, що важко формалізується, передбачає таке поєднання елементів, яке гарантувало б максимальний результат при мінімальній небезпеці. По-третє, визначення розглядає політику як поле зіткнення та протиборства різних ідей та інтересів, як поле боротьби. Якщо немає опору та боротьби – отже, немає й політики, отже, відсутня необхідність підприємницької поведінки, узгодження ризиків та ресурсів тощо. Вміння «долати опір»,

досягати наміченого – умова та водночас показник ефективності політичної діяльності. По-четверте, говорячи про «досягнення та використання влади», ми вказуємо на активну, наступальну позицію суб'єкта політики. Політика – явище принципово експансіоністське, що поєднується з аналогічною характеристикою культури, є передумовою, що резонує (посилює) їх взаємопоєднання.

Враховуючи процесність, тривалість культурної соціалізації, нормативно-ціннісні підстави культури, її домінуючу інтенціональність, *державну політику у сфері культури* нами визначено як цілеспрямовану, перспективно (довгостроково) орієнтовану діяльність, що забезпечує розвиток суспільства (його частини) у межах обґрунтовано відібраних та штучно впроваджуваних культурних норм та пропагованих цінностей. У запропонованому визначенні, по-перше, акцентується увага на цілеспрямованості державної політики у сфері культури. По-друге, визначення свідчить про тривалість культурних змін. Ця думка відображена у слові «перспективно». Державна політика у сфері культури має принципові відмінності від таких регулятивних інструментів, як примус або маніпуляція через повільність її транслятивно-відтворювальних механізмів. По-третє, слово «розвиток» вказує на необхідність узгодження відтворюючого (власне культурного) та розвиваючого (творчого) компонентів, що визначають особливості життєдіяльності та перспективи суспільства. По-четверте, словосполучення «у межах» вказує на необхідність побудови досить чітких орієнтирів, що визначають оптимальні ідейні та технологічні основи життєустрою – нормативно-ціннісного ядра. По-п'яте, визначення вказує на необхідність узгодження суб'єктивних інтересів представників органів публічної влади у сфері культури та інтересів різних суспільних груп. Подібне узгодження, зафіксоване у слово «обґрунтовано», дозволить значно пом'якшити протиріччя, що виникають між різними субкультурними групами. По-шосте, вказівка на штучність запровадження культурних норм і пропаганди цінностей репродукує іманентну культурі позаприродність, примусовість, у неявній формі постулюючи ідею відповідальності представників органів публічної влади у сфері культури за зроблений ними вибір.

На сучасному етапі національного державотворення в умовах нинішніх вітчизняних викликів, культура, як факт, через об'єктивно-суб'єктивні причини не є одним із головних пріоритетів у державній політиці України, а її важливість, роль і значення поки що є недооціненими. Спираючись на те, що культура пронизує абсолютно всі сфери життєдіяльності людини і країни, Україні сьогодні вкрай важливо

формувати та реалізовувати ефективну державну політику саме у сфері культури, спираючись на провідний європейський досвід. І тому нагальним у сучасних умовах вбачається питання розроблення нової концепції державної політики у сфері культури.

УДК 351

Албов Н. Є.,
аспірант PhD,
кафедра публічного управління та адміністрування,
Навчально-науковий інститут
публічного управління та адміністрування,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна

ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ПІДНЯТТЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОГО ДОБРОБУТУ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Система охорони здоров'я, здоров'я та добробут нерозривно пов'язані за допомогою низки динамічних відносин, що взаємно підсилюють один одного, ця нова парадигма пропонує можливість фундаментальної переоцінки ролі систем охорони здоров'я у суспільстві. Формулювання сутності охорони здоров'я побудовано на основі визначення, запропонованого у Доповіді ВООЗ про стан охорони здоров'я та поєднує забезпечення медичного обслуговування як особистого, так і громадського, діяльність, спрямовану на надання можливості отримання медичного обслуговування (особливо фінансування, мобілізація ресурсів та управління та діяльність з управління, метою якої є вплив на інші сектори, здатні впливати на рівень здоров'я.

Зазначений підхід підкреслює роль систем охорони здоров'я поза медичного обслуговування, діапазон їхньої відповідальності входить діяльність сектора охорони здоров'я та інших секторів, здатних впливати на рівень здоров'я. Складні відносини між системами охорони здоров'я, здоров'ям та добробутом представлені в концептуальній структурі, що зображує динамічну взаємодію між системами охорони здоров'я та здоров'ям, системами охорони здоров'я та добробутом, а також між здоров'ям та благом. Ця модель також показує, що соціально-економічне середовище є критично важливим для визначення характеру взаємодії цих елементів.